

แนวทางการป้องกันกลิ่นและเชื้อโรคจากศพ:

การใช้น้ำยาฆ่าเชื้อ:

โรยปูนขาวหรือน้ำยาฆ่าเชื้อบนศพโดยตรง เพื่อลดกลิ่นและยับยั้งการแพร่กระจายของเชื้อโรค โดยเติมปูนขาวในปริมาณที่เหมาะสมจนกว่ากลิ่นจะหายไป. หากค่าพีเอชสูงขึ้นที่ระดับ 9-10 ก็จะมีคุณสมบัติฆ่าเชื้อโรคได้ **กรณีไม่ได้เข้าพื้นที่ ก็ป้องกันสิ่งแวดล้อมโดยรอบ**

พ่นฆ่าเชื้อโรคในพื้นที่เปิด (open-air disinfection)

การพ่นฆ่าเชื้อ:

1. ลดการปนเปื้อนของเชื้อโรคที่อาจออกจากศพ เช่น *Salmonella*, *E. coli*, *Clostridium perfringens*
2. ลดความเสี่ยงการแพร่กระจายของโรคที่อาจติดต่อได้ทางพื้นผิว เช่น ไข่รากสาดใหญ่ในพื้นที่แออัด
3. ช่วยลดเชื้อโรคบนพื้นผิวบริเวณโดยรอบ (ไม่ใช่ศพโดยตรง)

สารที่ใช้พ่นฆ่าเชื้อในทางปฏิบัติ

สาร	คุณสมบัติ	หมายเหตุ
Sodium hypochlorite (น้ำยาฟอกขาว 0.5%)	ฆ่าเชื้อแบคทีเรียและไวรัสได้ดี	ระคายเคืองต่อผิวหนัง/ดวงตา
Hydrogen peroxide (5–6%)	ออกฤทธิ์เร็ว	ระเหยง่าย
Quaternary ammonium compounds	ฆ่าเชื้อบนพื้นผิวทั่วไป	ออกฤทธิ์น้อยในพื้นที่สกปรก
Formalin vapors (ในพื้นที่ปิด)	ฆ่าเชื้อและชะลอการเน่าได้ดี อันตราย	ห้ามใช้ในที่คนอยู่

** หากพื้นที่เปิดและลมแรง: ยาฆ่าเชื้อจะเจือจางหรือพัดกระจายก่อนออกฤทธิ์

การสวมอุปกรณ์ป้องกัน:

สวมหน้ากาก N95 หรือหน้ากากอนามัย 2 ชั้น เพื่อป้องกันการสูดดมกลิ่นและเชื้อโรค การเลือกหน้ากาก: หน้ากาก N95 ทำให้หายใจลำบาก พิจารณาถอดเป็นระยะ หรือใช้หน้ากากอนามัย 2 ชั้น.

การทำความสะอาดและฆ่าเชื้อ:

ทำความสะอาดและฆ่าเชื้อบริเวณโดยรอบศพอย่างสม่ำเสมอ **หรือเว้นระยะห่างให้มากที่สุดอย่างน้อย**

การป้องกันการปนเปื้อนในแหล่งน้ำ:

ระมัดระวังการปนเปื้อนของน้ำจากศพ โดยเฉพาะน้ำใต้ดิน ควรงดการใช้น้ำบาดาลเพื่อป้องกัน

การปรับปรุงคุณภาพน้ำ:

หากมีความจำเป็น ให้เติมคลอรีนในน้ำ หรือต้มน้ำให้เดือด เพื่อฆ่าเชื้อโรค.

การป้องกันแมลงและสัตว์พาหะ:

สวมเสื้อผ้าให้มิดชิด และใช้ยากันยุงเพื่อป้องกันยุง และแมลงกัด.

งานวิจัย/เอกสารที่เกี่ยวข้อง:

WHO: Infection Prevention and Control for the Safe Management of a Dead Body in the Context of COVID-19

→ ไม่แนะนำให้พ่นศพหรืออากาศโดยตรง เพราะไม่มีประโยชน์ต่อการยับยั้งกลิ่นหรือการย่อยสลาย

CDC: Environmental Infection Control Guidelines

→ การพ่นในพื้นที่เปิดไม่สามารถทดแทนการทำความสะอาดจริงหรือการกำจัดแหล่งเน่าเปื่อยได้

Forensic Taphonomy: อธิบายว่ากลิ่นศพเกิดจากก๊าซอินทรีย์ระเหย ซึ่งไม่ตอบสนองต่อการพ่นฆ่าเชื้อทั่วไป